

конституційних правоустановок, ідей та засад, які характеризують демократичність Української держави, сприйняття вітчизняними законодавцями вироблених світовою спільнотою міжнародних стандартів в галузі конституціоналізму. На наш погляд, роль Конституційного Суду України в конституціоналізації вітчизняної правової системи посилиться, якщо в результаті конституційної реформи в Україні буде запроваджено інститут конституційної скарги.

С. М. ПОПОВА

Харківський національний університет внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Політична криза засвідчила зростання ролі громадського суспільства у розбудові державності в нашій країні. Адже стаття 5 Конституції України проголошує, що «єдиним джерелом влади в Україні є народ» [1]. На сьогоднішній день значно посилилась політична активність громадян та інститутів громадського суспільства, зросло їх прагнення мати легітимні механізми захисту своїх прав і свобод, вплив на дії органів державної влади. Це вимагає невідкладного впровадження принципів відкритого врядування, відповідальності органів державної влади перед суспільством та підзвітності громадянам.

Приєднавшись до міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд»», Україна взяла на себе виконання таких зобов'язань:

- сприяння діяльності інститутів громадського суспільства, їх участі у формуванні та реалізації державної політики;
- запобігання та протидія корупції;
- підвищення якості надання адміністративних та соціальних послуг;
- забезпечення доступу до публічної інформації;
- впровадження технологій електронного врядування та розвиток електронної демократії [2].

Причому, відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [3] реалізація програми електронного урядування та реформи державного управління відносяться до першочергових. Зокрема результатом впровадження реформи державного управління має стати створення ефективної, прозорої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики.

Електронне урядування – це організація якісно нових форм спілкування громадян і влади шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів. При цьому мова йде фактично про перехід до нового типу держави, а не про заміну наявної моделі державного управління шляхом інформатизації. Впровадження електронного урядування – це не тільки перехід від паперового документообігу до електронного, а, передусім, зміна організації роботи урядових структур. Окрім того, система електронного урядування стане дієвим засобом боротьби з корупцією. Адже перехід до електронного урядування означає отримання громадянином послуг електронним шляхом. І державні чиновники вже не будуть зв'язуючою ланкою між громадянином та органами державної влади.

Окрім того, електронне урядування забезпечить можливість громадянам звертатися у будь-який час до посадових осіб через Інтернет, зокрема, шляхом подання електронних петицій, що передбачено внесеними змінами до Закону України «Про звернення громадян» [4]. Електронна петиція є особливою формою колективного звернення громадян до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та органів місцевого самоврядування. В електронній петиції має бути викладено суть звернення, зазначено прізвище, ім'я, по батькові ініціатора петиції та адресу електронної пошти особи, яка несе відповідальність за її зміст. У відповіді на електронну петицію повідомляється про результати розгляду порушених у ній питань. Відповідь на петицію оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) петиції та відповідному громадському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції.

Також Державне агентство з питань електронного урядування, яке реалізує державну програму електронного урядування, відповідно до Положення про його діяльність [5], бере участь у створенні Єдиного державного порталу адміністративних послуг, адже кожен громадянин України має певний досвід «отримання» таких адміністративних послуг, які не завжди надаються без усяких проблем.

Тому вдосконалення системи надання адміністративних послуг є одним з пріоритетів у роботі державних органів влади в умовах електронного урядування. З цією метою Кабінетом Міністрів України було затверджене Примірне положення про центр надання адміністративних послуг [6]. Такі центри утворюються при міських, районних держадміністраціях, а також міських та селищних радах (їх виконавчих органах). Основними завданнями цих центрів є:

організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб'єктів звернень;

спрощення процедури отримання адміністративних послуг та поліпшення якості їх надання;

забезпечення інформування суб'єктів звернень про вимоги та порядок надання адміністративних послуг.

Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності центрів надання адміністративних послуг здійснюється, як правило, за рахунок державного та місцевих бюджетів.

Але вирішення проблем інформатизації державного управління в кожному регіоні України має свої особливості. Так, Харківщина стала регіоном, де реалізація проекту електронного урядування здійснюється за сприяння Посольства Великої Британії в Україні та Міжнародного агентства регіонального розвитку Glo Bee. І хоча цей проект розробляють харківські ІТ-фахівці, така робота не передбачає використання бюджетних коштів, адже її фінансуватимуть завдяки міжнародній технічній допомозі.

Причому, особливі сподівання на систему електронного урядування в Харківській обласній держадміністрації покладають в питанні організації обліку тимчасово переміщених осіб, оскільки, окрім самого обліку, в систему закладено й можливості організації роботи з міжнародними організаціями, які надають гуманітарну допомогу таким особам, та створення інформаційної продукції й надання інформаційних послуг, призначених для закордонної аудиторії з метою формування позитивного іміджу України.

Література

1. Конституція України. – К.: Юрінком, 1996. – 79 с.
2. План дій із впровадження ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд»» у 2014 – 2015 роках. Затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1176-р від 26. 11. 2014 р. // Урядовий кур'єр. – 2015. – 4 грудня.
3. Стратегія сталого розвитку «України – 2020». Схвалено Указом Президента України № 5/2015 від 12. 01. 15 р // Урядовий кур'єр. – 2015. – 15 січня.
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронних петицій» № 577-VIII від 12. 11. 2015 р. // Урядовий кур'єр. – 2015. – 14 серпня.
5. Положення про Державне агентство з питань електронного врядування. Затв. постановою Кабінету Міністрів України № 492 від 01. 10. 2014 р. // Урядовий кур'єр. – 2014. – 7 жовтня.
6. Примірне положення про центр надання адміністративних послуг. Затв. постановою Кабінету Міністрів України № 118 від 20. 02. 2013 р. // Урядовий кур'єр. – 2013. – 6 березня.